

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 284/2021-90

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **European Contract Logistics – Slovakia s. r. o. „v likvidácii“**, Michalská 9, Bratislava, IČO 35 723 874, zastúpenej Chýský Lorenc Partners, advokátskou kanceláriou, s. r. o., Michalská 9, Bratislava, IČO 47 243 074, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Michal Lorenc, proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III č. k. 49 Er 30/2017 z 28. septembra 2017 a uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 21 CoE 32/2019 z 31. júla 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. novembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na slobodu podnikania podľa čl. 35 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a vrátiť vec Okresnému súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutých uznesení a ostatných príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

Sťažovateľka vystupuje pred okresným súdom ako povinná v exekučnom konaní vedenom na základe návrhu [REDACTED] (ďalej len „oprávnená“), predmetom ktorého je vymożenie peňažného plnenia vo výške 65 564,50 eur s príslušenstvom na základe notárskej zápisnice č. N 1069/2016, Nz 44739/2016, NCRIs 45740/2016 spísanej 16. novembra 2016 notárkou

JUDr. Miriam Hrotekovou so sídlom v Bratislave (ďalej len „notárska zápisnica“). Okresný súd napadnutým uznesením z 28. septembra 2017 zamietol návrh sťažovateľky na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. g) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov účinného do 31. marca 2017 (ďalej len „návrh na zastavenie“). Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) napadnutým uznesením z 31. júla 2020 zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu z 28. septembra 2017.

3. Okresný súd v napadnutom uznesení stručne uviedol priebeh exekučného konania a zhrnul obsah návrhu na zastavenie. Sťažovateľkou uvedené okolnosti považoval za nespreskúmateľné v exekučnom konaní, pretože sa týkali okolností vzniku, zmeny, zániku uloženej povinnosti, teda skutkového a právneho základu exekučného titulu. Odkázal na predchádzajúce súdne konanie, kde mali byť preskúmané rozhodujúce skutočnosti a ich súlad s predpismi. Skutočnosti, ako sú neplatné uznanie záväzku, súhlas s exekúciou pre konflikt záujmov sťažovateľky a oprávnenej či premlčanie nárokov oprávnenej, boli podľa súdu relevantné do podpísania notárskej zápisnice, vznikli pred vznikom exekučného titulu. Okresný súd sa zmienil o nemožnosti vysloviť záver o dôvodnosti vymáhanej pohľadávky v čase jej vzniku, pretože by sa dostal do pozície odvolacieho orgánu. Poukázal na právny názor ústavného súdu vo veci sp. zn. I. ÚS 5/2000 na notársku zápisnicu ako exekučný titul. Vyjadril sa k otázke jej vykonateľnosti a k zákonnému rámcu skúmania jej obsahu exekučným súdom. Vyslovil sa o nemožnosti preskúmavania možného konfliktu záujmov účastníkov. Dospel k záveru, že exekučný titul obsahuje všetky zákonné formálne náležitosti. Premlčanie nároku podľa súdu nastane po uplynutí doby plynúcej od vzniku exekučného titulu. Sťažovateľkine spochybnenie spôsobilosti notárskej zápisnice byť exekučným titulom pre absenciu súhlasu oprávnenej s uznávacím prejavom označil za irelevantné pri rozhodovaní o návrhu na zastavenie. Nevyjadrenie prísľubu sťažovateľky zaplatiť dlh považoval za irelevantné. Exekučný titul považoval súd za materiálne a formálne vykonateľný. Sťažovateľka podľa súdu nepreukázala zaplatenie vymáhanej pohľadávky ani iné dôvody na zastavenie exekúcie.

4. Krajský súd v napadnutom uznesení po rekapitulovaní priebehu konania, preukázaných skutočností a podaní účastníkov konštatoval, že sťažovateľka uviedla v návrhu na zastavenie identické výhrady ako v predchádzajúcom konaní o námietkach. Pri námietkach proti vecnej správnosti exekučného titulu a s ním spojených právnych úkonov poukázal na závery okresného súdu a stotožnil sa s nimi. Upriamil pozornosť na závery obsiahnuté v uznesení ústavného súdu č. k. III. ÚS 8/2018 z 23. januára 2018 vzťahujúce sa na skôr vydané uznesenia okresného súdu o zamietnutí námietok ako nedôvodných. Ústavný súd označil záver okresného súdu za ústavne konformný, poukázal na možnosť prieskumu notárskej zápisnice exekučným súdom, vyjadril sa k povinnosti skúmania procesného prejavu podľa § 41 Exekučného poriadku a upriamil sťažovateľku na možnosť iniciovať samostatné súdne konanie. Krajský súd nepovažoval za potrebné vykonať sťažovateľkou navrhovaný dôkaz – výpoveď oprávnenej. Odkázal na závery okresného súdu o vykonateľnosti exekučného titulu. Dal do pozornosti sťažovateľky možnosť vzniku nárokov priamo proti oprávnenej podľa výsledku trestného konania. Za podstatné považoval, že súdny exekútor pred vydaním napadnutého uznesenia okresného súdu oznámil 16. augusta 2017 skončenie exekúcie vymožením a vrátil originál poverenia. Bol naplnený účel exekúcie a exekúcia skončila bez vydania rozhodnutia. Súd poukázal, že po skončení exekúcie nie sú procesné podmienky ani dôvod na rozhodovanie exekučného súdu o návrhoch sťažovateľky na

jej zastavenie, teda ukončenie, ale z iného dôvodu. Na vydanie napadnutého rozhodnutia okresného súdu preto podľa krajského súdu neboli splnené procesné podmienky, pretože exekučné konanie skončilo *ex lege* pred jeho vydaním. Vydané bolo v čase, keď dôvody na jeho vydanie už neexistovali, a preto ho krajský súd zrušil bez vrátenia veci okresnému súdu, keďže vrátenie veci si daná procesná situácia nevyžaduje.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Proti napadnutým uzneseniam sťažovateľka argumentuje v ústavnej sťažnosti takto:

a) Napadnuté uznesenie okresného súdu je nepreskúmateľné a zmätočné, pretože v citovaných častiach odôvodnenia (odseky V, VII, IX) uvádza, že exekučným titulom je rozhodnutie súdu, čo nezodpovedá skutočnosti. Okresný súd sa dlhé mesiace nezaoberal návrhom na zastavenie exekúcie.

b) Súd sa nezaoberali hmotnoprávnou stránkou exekučného titulu (uznávací prejav v notárskej zápisnici a súhlas s exekúciou sú neplatné, oprávnená podpísala notársku zápisnicu za obe strany v konflikte záujmov, dlh neexistoval, exekučný titul je neurčitý a nezrozumiteľný), postupovali striktnie formalisticky, čo vyústilo do arbitrárnosti rozhodnutí.

c) Súd nevykonali navrhnutý dôkaz, ktorým sa mali v uzneseniach zaoberať pri skúmaní hmotnoprávnej stránky exekučného titulu, nevysporiadali sa s ďalšími sťažovateľkou predloženými dôkazmi. Súd dospeli k nesprávnym záverom o nepreskúmateľnosti námietok proti notárskej zápisnici a existencii dlhu v exekučnom konaní. Súd sa mylne domnievajú, že po vymožení pohľadávky nemožno rozhodovať o návrhu na zastavenie exekúcie.

d) Krajský súd nevrátením veci na ďalšie konanie okresnému súdu znemožnil sťažovateľke, aby bolo rozhodnuté o jej riadnom procesnom podaní a obrane, došlo tým k odopretiu spravodlivosti.

e) Z dôvodu účinkov generálneho inhibítoria počas celého priebehu exekúcie postupom súdov a vydaním napadnutých rozhodnutí bolo sťažovateľke znemožnené vykonávať podnikateľskú činnosť.

f) Došlo k škodám v majetkovej sfére sťažovateľky.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru), práva na slobodu podnikania (čl. 35 ods. 1 ústavy) a práva na ochranu vlastníctva (čl. 20 ods. 1 ústavy) uznesením okresného súdu o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie a následným uznesením krajského súdu o jeho zrušení bez vrátenia na ďalšie konanie.

III.1. K porušeniu označených práv napadnutým rozhodnutím okresného súdu:

7. Súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu, a preto každý, kto

namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, než podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

8. V predmetnej veci mala sťažovateľka možnosť podať proti napadnutému uzneseniu okresného súdu odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Práve v tomto odvolaní mohla a mala namietať i odôvodniť konkrétne porušenia svojich práv, osobitne práva na súdnu ochranu a vlastníckeho práva. Sťažovateľka možnosť odvolania využila a krajský súd svoju právomoc rozhodnúť o jej odvolaní uplatnil. Výsledkom bolo zrušenie napadnutého uznesenia okresného súdu rozhodnutím z 31. júla 2020. Právomoc krajského súdu v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

9. Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou namieta porušenie svojich práv napadnutým rozhodnutím okresného súdu, odmietol podľa § 132 ods. 1 v spojení s § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok svojej právomoci. Pokiaľ ide o časť ústavnej sťažnosti smerujúcu proti postupu okresného súdu spočívajúcemu v nerozhodnutí o návrhu na zastavenie počas niekoľkých mesiacov, tak uvedená argumentácia spadá pod právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, resp. prejednanie v primeranej lehote. Porušenie týchto práv však nebolo namietané, tieto námietky teda nemajú súvis s predmetom požadovanej súdnej ochrany a musia byť odmietnuté ako zjavne neopodstatnené podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2. K porušeniu práva na spravodlivý proces napadnutým rozhodnutím krajského súdu:

10. Ústavný súd nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (podobne aj IV. ÚS 43/04). Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

11. Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je častým predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti ústavného súdu a aj štrasburských orgánov ochrany práv, z čoho rezultuje pomerne bohatá judikatúra k jeho významu z pohľadu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra

ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

12. Z obsahu sťažnostných námietok a napadnutého rozhodnutia vyplýva, že sťažovateľka sa opakovane dožadovala prieskumu vykonateľnosti notárskej zápisnice na základe rovnakých argumentov ako v predchádzajúcom námietkovom spore. Podľa právnej úpravy vzťahujúcej sa i na exekučné konanie sťažovateľky po zamietnutí námietok proti exekúcii mohla smerovať proti neoprávnenému vedeniu exekúcie návrh na jej zastavenie, v ktorom bolo možné uplatniť aj tvrdenia, ktoré mohli byť uplatnené skôr v námietkach proti exekúcii. Okresný súd však dal na sťažovateľkine námietky ústavne akceptovateľnú odpoveď, preto osud opakovaných argumentov v následnom spore o zastavenie exekúcie bol podľa názoru krajského súdu úplne logicky determinovaný rovnakými úvahami. Krajský súd v napadnutom rozhodnutí, ako aj okresný súd, ktorého odôvodnenie je potrebné posudzovať s ním vo vzájomnej súvislosti, dali na sťažovateľkine hlavné výhrady podľa názoru ústavného súdu jasné odpovede. Odpovedal aj na výhradu sťažovateľky o nevykonaní navrhnutého dôkazu.

13. Nemenej podstatnou skutočnosťou v napadnutom rozhodnutí krajského súdu bol odkaz na uznesenie ústavného súdu č. k. III. ÚS 8/2018 z 23. januára 2018. V ňom boli predmetom posudzovania totožné argumenty obsiahnuté v rozhodnutiach okresného súdu o námietkach a návrhu na odklad exekúcie, aké sa nachádzajú v teraz posudzovanej ústavnej sťažnosti (nevykonateľný exekučný titul, konflikt záujmov, neexistencia dlhu, neurčitosť a nezrozumiteľnosť záväzku). Krajský súd podstatu uznesenia ústavného súdu stručne, ale verne premietol do napadnutého rozhodnutia, čím dal odpoveď na sťažovateľkine argumenty. Na tomto mieste preto nepovažuje ústavný súd za potrebné bližšie reprodukovat' argumentáciu ústavného súdu a odkazuje sťažovateľku na písomné odôvodnenie uznesenia.

14. Nosnou časťou argumentácie krajského súdu, o ktorú oprel výrok napadnutého rozhodnutia, bolo, že na vydanie napadnutého rozhodnutia okresného súdu o zastavení exekúcie po skončení exekúcie vymožením nebol dôvod. Na tomto závere ústavný súd nenašiel známky svedčiace o odopretí spravodlivosti, keďže bol logicky odôvodnený okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu. Sťažovateľkou navrhovaný spôsob rozhodnutia (vrátenie veci okresnému súdu) a ani následné rozhodnutie o zastavení exekúcie by v okolnostiach veci nemohli priniesť žiadne bližšie zlepšenie jej právneho postavenia v exekučnom konaní. Praktický význam takéhoto rozhodnutia by bol otázný. Vymáhaná pohľadávka bola už vymožená a navrátenie do predošlého stavu je podľa § 61 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 v exekučnom konaní vylúčené (pozri aj III. ÚS 41/2011). Sťažovateľka má možnosť využiť občianskoprávne prostriedky ochrany svojich práv. Nemenej podstatnou okolnosťou uvedenou krajským súdom je prebiehajúce trestné konanie proti oprávnenej. Podľa zistenia ústavného súdu je vec v štádiu po vydaní trestného rozkazu a je nariadené pojednávanie, pričom sťažovateľka si v trestnom konaní uplatňuje náhradu vzniknutej škody vo výške 102 632,61 eur.

15. Ústavný súd za takýchto okolností zistil v napadnutom rozhodnutí prítomnosť dostatočných odpovedí na námietky sťažovateľky vzhľadom na zákonný rámec exekučného konania, v ktorom boli prednesené. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia. Dôvody uvedené sťažovateľkou nespochybňujú závery krajského súdu v takom stupni, aby bolo možné dospieť k záveru o ich arbitrárnosti. Ústavný súd nezistil taký výklad zákonných predpisov rozhodných pre vec samotnú, ktorý by mohol vyvolať účinky nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to tvrdila sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti.

16. Ústavný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou opakovane vyslovil, že ak sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namietal také porušenie základného práva alebo slobody, ktoré podľa okolností prípadu nemohlo nastať, ústavný súd návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (napr. II. ÚS 70/99, III. ÚS 45/03).

17. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu práv vlastníť majetok a slobodne podnikat':

18. Ústavný súd vo vzťahu k namietanému porušeniu týchto dvoch označených základných práv v ústavnej sťažnosti spozoroval úzku argumentačnú súvislosť s argumentmi o porušení práva na spravodlivý proces (podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru). V nadväznosti na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej vo vzťahu k právam procesnej povahy ústavný súd pristúpil k odmietnutiu ústavnej sťažnosti aj v odvodenej časti týkajúcej sa zvyšných dvoch označených základných práv podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

19. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v petite jej ústavnej sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. mája 2021

Libor DUEA
predseda senátu